

Prædiken af Morten Munch
1. s.e. påske / 3. april 2016
Tekst: Joh 21,15-19

UPS AND DOWNS PÅ TROENS REJSE

Betagelse

Simon Peters relation til Jesus og hele det forløb, han er igennem som discipel kan sammenfattes med ordene betagelse, bekendelse, benægtelse og bekræftelse.

Først er Peter betaget. Jesus kan noget særligt. Selv indenfor Peters eget domæne, fiskeriet. På Jesu ord lagde Peter ud på dybet efter at have fisket forgæves hele natten. Nettet blev fyldt til bristepunktet. Jesus havde fået Peters opmærksomhed. Sådan begyndte det hele for Peter. Peter var betaget.

Han var mere end det. Denne stolte mand og fødte leder havde lært ydmyghed. Slået på sin egen banehalvdel. Gå bort fra mig, jeg er en syndig mand, sådan var hans reaktion.

Men deres veje skulle ikke skilles, men netop føres sammen. Og i processen skulle Peter gøres til en menneskefisker og endda den ledende blandt apostlene. Det var Guds plan med ham. Peters indledende selverkendelse af egen begrænsning er ikke en hindring, men tværtimod en forudsætning for det, som Gud vil med ham.

Bekendelse

Ud af betagelsen vokser bekendelsen. Peter bekender som den første, at Jesus er Kristus, Guds søn. Det er et tydeligt vendepunkt i evangeliernes fremstilling af Jesu gerning.

Det er også ved den samme anledning, at Peter får at vide, at han skal være den ledende blandt apostlene, den klippe kirken bygges på - ikke i egen kraft men i fastholdelsen af den bekendelse, han netop har aflagt.

Mange var betaget af det hellige og guddommelige omkring Jesus, men kun de få bekendte ham som Guds søn. Betagelse må blive til bekendelse. Her viser Peter vej.

Hvordan bliver betagelse til bekendelse? Ved at vandre sammen med Jesus som Peter og de andre apostle gjorde det.

Vi kan ikke gøre det fysisk, som de gjorde det, men ordene "Følg mig", der lød fra Jesus til Peter både først og sidst i hans liv krydser ind over tid og sted og gøres ved Ånden gældende for os i enhver livssituation, ved hvert et skridt vi tager på livets vej.

Vi ved ikke altid, hvor røsten fører os hen; det er et spørgsmål om tillid at følge hans røst, altså et spørgsmål om tro; for tro er tillid – ikke en tillid vi selv kan fremmane, men en tillid der opstår, når vi hører røsten kalde.

Jesu kald om at følge ham er på én og samme tid universelt og helt personligt - for hin enkelte (som Kierkegaard ville sige det).

Peters rejse slutter ikke med bekendelsen til Jesus. Det ville have været en passende redigering af evangeliernes beretning at lade det slutte der, set i lyset af at Peter på redigeringsstidspunktet, alt efter hvilket evangelieskrift vi taler om, er enten biskop i Rom under kristenforfølgelser og skal indgive menigheden mod til at holde fast gennem alle trængsler – eller er blevet martyr og som sådan skal vises agtelse og ære.

Benægtelse

Men der er ingen bortredigeringer af det, der fulgte efter bekendelsen, nemlig dens modsætning, benægtelsen. Hele tre gange.

Det er en befriende ærlighed, der giver os mulighed for at spejle os i Peters historie og genkende os selv.

Peter var kommet med store forsikringer den sidste aften; han havde erklæret sin troskab. Om end alle andre svigter, gør jeg det ikke.

Vi kender historien. Få timer senere svigtede han sin første kærlighed, han fornægtede ethvert kendskab til Jesus. I spejlet så han en kujon, en person uden integritet. Han havde mistet sig selv.

De værste sår er dem, der ikke kan ses; selvforskyldte eller påførte; forhold der berører vores selvagtelse.

Enhver som bekender Jesus som herre, vil også komme til at benægte det herredømme; måske ikke lige på samme måde som Peter; men det kan gøres på så mange andre måder.

I en 360 graders evaluering vil vi støde på områder i vores liv med manglende integritet; områder hvor vi er vores egen herre og endnu ikke har ladet Kristus-bekendelsen sejre i os.

Det er i en sådan situation, Jesus opsøger og møder Peter efter opstandelsen i dagens tekst.

Bekræftelse

Fornægtelse bliver til bekræftelse i en dobbelt forstand.

Jesus bekræfter sin troskab mod og kærlighed til Peter gennem alle svigt og bekræfter også hans apostelkald – og Peter får for sin del mulighed for at bekræfte sin kærlighed til Jesus i al dens skrøbelighed.

Peter er taget ud for at fiske. Han er tilbage ved udgangspunktet, hvor det hele begyndte. Fiskeriet. Genezareth Sø. Det var det, han duede til. Han var sammen med flere af de andre disciple. Det er set før, at mænd som bearbejdning af følelsesmæssig krise har opsøgt fysisk aktivitet.

Der er to ting, jeg gerne vil fremhæve ved bekræftelsen og genoprettelsen af Peter, to ting der er inkluderet og giver bekræftelsen en særlig dybdevirkning.

Bekræftelsen inkluderer omvendelsens dybdesnit

Det ene er, at bekræftelsen inkluderer en konfrontation med Peters svigt, en slags skriftemål – ikke for Guds skyld, men for Peters egen skyld. Jesus spørger til Peters kærlighed tre gange, som et spejl af de tre fornægtelser. Jesus er som en kirurg nødt til at åbne såret for at kunne rense og helbrede det.

Tredje gang bliver Peter bedrøvet; han kommer følelsesmæssigt i kontakt med det, han helst vil glemme. Det må ud i det åbne for at slippe sit tag i ham. Det kan ikke arbejdes væk ude på søen.

Første gang Jesus spørger til Peters kærlighed, spørger han, om Peter elsker ham mere end de andre. Dermed går han til roden af Peters svigt. Bag hans løfte om at være trofast frem for de andre lå hovmodet.

Peter begyndte i ydmyghed: Vig bort fra mig, jeg er en syndig mand. Men den begyndelse havde han glemt undervejs og det blev hans fald.

Derfor lyttede han ikke til Jesu advarsel: Inden hanen galer, vil du fornægte mig tre gange. Matthæus og Markus fortæller om, Peter selv efter denne advarsel gentager sit forsikring om at ville følge Jesus til det sidste, også selv om det skal koste ham livet.

Før Peter benægtede kendskabet til Jesus, benægtede han sin egen svaghed. Jesus vil ikke have Peter til at aflægge nye troskabsløfter, men vil have Peter til at erkende sin egen sårbarhed; kun da kan Guds kraft folde sig ud i ham og i hans fremtidige kald.

Så længe vi bortforklarer og ikke tager ansvar for vore handlinger, kan Gud ikke bringe transformation til områder med ulydighed og manglende integritet.

Jesus er i teksten som en skriftefar, der opsøger det faldne menneske med en utrolig nænsomhed og kærlighed, men også med en sandhed, hvori alt ligger oplyst – med det ene formål at løfte os ud af fordømmelse og ind i frihed.

Jesu helbredelse sker gennem kærlighed og bekræftelse, men ikke uden om anger og omvendelse.

Bekræftelsen inkluderer at få betroet en opgave

Det andet, som er inkluderet i Jesu bekræftelse af Peter (ud over det dybdesnit, jeg har været inde på) er det forhold, at Peter får betroet en opgave: Vogt mine lam.

Efter anden verdenskrig stiftede Abbé Pierre klunserbevægelsen (Emmaus-foreningen), der samler ind til hjemløse og har bredt sig til mange lande. Han var indvalgt i det franske parlament, men arbejdede også på græsrodsniveau.

Det fortælles om Abbé Pierre, at han en dag blev kaldt hen til et hotel i Paris, hvor en løsladt fange havde forsøgt at begå selvmord. Fangen havde fået sin frihed efter 20 års fængsel – men frihed til hvad? Ingen i hans familie ville kendes ved ham. Af mangel på noget at leve for havde han forsøgt at tage sit liv.

Abbé Pierre sagde til ham: Jeg kan se, at du er frygtelig ulykkelig, og jeg har intet at give dig. Der er så mange, der vil have min hjælp. Men vil du give mig en håndsrækning med at hjælpe de andre?

Det var sådan klunserbevægelsen begyndte. Personen, der ville begå selvmord, arbejdede side om side med Abbé Pierre resten af sit liv, indtil han mange år senere lå for døden. På dødslejet sagde han til Abbé Pierre: Uanset hvad du havde givet mig den dag, ville jeg have forsøgt at begå selvmord igen. For jeg manglede ikke noget at leve af, men noget at leve for (fra: I anden række, s.220).

En væsentlig del af tilgivelsen er at blive givet tilbage til det liv, der gik i stykker. Igen at kunne indgå i et fællesskab og få lov til at bidrage til fællesskabet. Det gælder både på det menneskelige plan og i forholdet til Gud. Det fælles kald på tværs af forskellige evner og nådegaver er at følge Jesus i kærlighed og elske og tjene sit medmenneske.

Det er det udgangspunkt, vi må vende tilbage til igen og igen – uanset vores situation. Elsker du mig? Fra det udgangspunkt bygges alt andet op. Det er det sted, vi må begynde igen og igen.

Spørgsmålet har som sin mægtige forudsætning, at Gud elsker os med en aldrig svigtende kærlighed - og dermed er det et spørgsmål, om vi vil tage imod og leve i og gengælde hans evige kærlighed.

Peter var på en rejse med betagelse, bekendelse, benægtelse og bekræftelse. Hans rejse siger noget grundlæggende om det kristne liv: Det har en ny begyndelse i slutningen. Det havde det for Peter. Og det har det for os. Derfor er det en rejse med håb.

Amen.